

Aan commissaris Desiré Rosenkvist

De eerste keer dat ik het geluid hoorde, was twee maanden geleden. Het is lastig te beschrijven. Het is net alsof er iemand in de houten wand zit. Het geluid lijkt niet van binnen noch van buiten te komen en het kan amper menselijk worden genoemd. Maar de suggestie van de politie deze week, toen een paar geüniformeerde agenten bij me langskwamen, vind ik – nu ik hun woorden op me heb laten inwerken – bijna een belediging. Ik wist toen nog niet eens wat een boktor was.

Nu weet ik dat.

De larven van de boktor leven enorm lang in droog hout van naaldbomen, soms wel tien jaar, tot ze zich eindelijk verpoppen en naar buiten komen. Voor die tijd wordt het hout vanbinnen volledig uitgehold, maar aan de buitenkant blijft het er ongeschonden uitzien. De enige manier om de larven van de boktor te bestrijden is het aangevreten hout verbranden, of het hele huis met gifgas onder handen nemen.

Larven maken geluid, je kunt ze duidelijk horen knagen in de aangetaste planken. Ze zijn niet buiten of binnen; ze zitten in het donker.

Maar toch is dat niet het geluid dat ik heb gehoord. Althans, als ik niet een eigen boosaardige boktor heb. Want ik heb echt het gevoel dat er iemand is die het op mij gemunt heeft.

Ik woon erg afgelegen. Hier komt niemand spontaan langs, geen verdwaalde kampeerdere, geen nieuwsgierige types op zoek naar

een huis, geen groepjes managers die doen alsof ze zich ontspannen door een beetje te sporten. Dieren zijn er echter genoeg en natuurlijk was mijn eerste gedachte dat een verdwaald rendier, of misschien zelfs een eland, over het hek was gesprongen en tussen mijn vaste planten stond te wroeten. Maar in de bloemperken waren geen sporen te zien en ook het hek was niet beschadigd. Bovendien weet ik dat rendieren noch elanden over het hek kunnen springen sinds ik het – juist met het oog daarop – heb laten verhogen.

Het geluid kan dus uitsluitend afkomstig zijn van een mens. Maar ook mensen kunnen onmenselijk zijn. De vraag is of wij van alle diersoorten op aarde niet wereldrecordhouder onmenselijkheid zijn. Ook al behoren juist wij de belichaming van het menselijke te zijn. Daar komt bij dat we volgens wetenschappers hoogstens nog maar de helft van alle op aarde levende diersoorten ontdekt hebben.

Dus moet het een mens zijn die me besluit. Er kan voor hem – ik ga ervan uit dat het een man is – geen andere reden zijn om zich op deze hoogvlakte te bevinden. Het heeft gesneeuwd en ik heb de sneeuwlaag goed onderzocht en geen voetstappen gevonden, zelfs mijn eigen sporen niet. Toch weet ik dat er iets aan de hand is; nog steeds.

Iemand bespioneert me.

Ik zit in het Donker.

In de negentiende eeuw werden alle vrouwen die naar emancipatie, vrijheid en rechtvaardigheid verlangden, als hysterisch beschouwd, en helaas zijn we vandaag de dag nog niet veel verder. Ik weet dat de politie mij al tijden geleden als hysterisch heeft afgedaan, hoewel jullie die overtuiging keurig weten te verbergen achter begrippen als ‘bemoeial’ en ‘complotdenker’, en vast en zeker ook een nuttige psychiatrische diagnose bij de hand hebben. Veel geluk daarmee, zeg ik; ik hoop dat jullie je in die diagnose verslikken als jullie over mijn gehavende lijk gebogen staan.

Want deze man heeft niet veel goeds in de zin.

Ik betreur het ten zeerste dat niemand gelooft wat ik zeg. Of, nog erger, dat ze denken dat ik gek ben. Ik heb immers de toon gehoord waarop de agenten praatten toen ze hier waren. Ik hoorde

ze terwijl ze in de patrouillewagen stapten en zich rot lachten om hun grap over 'boktorren'. Alsof ik het verschil niet zou kunnen horen tussen het geluid van primitief nageslacht van een kever met voelspriet en dat van een volwassen man. Alsof ik die door elkaar zou halen.

Ik heb het al zo vaak geprobeerd, maar niemand luistert naar me. Ik zit echt in het donker.

Jullie weten net zo goed als ik dat Operatie Gladio wel degelijk heeft bestaan en dat tabaksproducenten in de vs verslavende middelen aan hun sigaretten toevoegen. De CIA beschikt inderdaad over een hartinfarctpistool dat geen sporen achterlaat, en de actie Snowwhite van de scientology-kerk tegen de Amerikaanse regering heeft daadwerkelijk plaatsgevonden, hoewel niemand dacht dat het waar was.

Zelf heb ik erop gewezen dat Viktor Gunnarsson direct na de moord op Olof Palme op Luntmakargatan is gesignaleerd – dat is schriftelijk vastgelegd – en ik heb persoonlijk met een agent gesproken die heeft erkend dat twee getuigen onafhankelijk van elkaar hebben verklaard dat zij op die juli-avond bij het koffiehuis Kinnekulle een witte sportwagen hebben zien rijden die eigendom is van een plaatselijke rechercheur.

Ook heb ik met enige nadruk geprobeerd jullie ervan te overtuigen dat het DNA van Essam Qasim ontbreekt op het mes dat in dat afvoerputje in Strömstad is teruggevonden, en dat Penny Grunfelt drie jaar voor de moord op Anders Larsson op het internetforum Flashback dreigementen heeft geuit onder de profielnaam Death-Star. Dat de sporen van een balpen op de bil van Lisa Widstrand zelfs in de plaatselijke pers zijn gemeld, zonder dat de politie onderzocht heeft in hoeverre Karl Hedblom terecht schuldig is bevonden. En ik heb kunnen meelezen met een e-mailwisseling tussen de tweeling Abubakir, waarbij zelfs de naam is genoemd van het soort munitie van de Ruger Mini 14 waarmee Sanchez door zijn hoofd is geschoten.

Maar jullie trekken je er niets van aan.

Jullie trekken je van mij pas iets aan als ik vermoord ben. Pas als ik een lijk ben.

Ja, ik schrijf op een schrijfmachine. Zodra ik de waarheid over de NSA vernam, ben ik gestopt mijn computer te gebruiken. Dat is ook de reden dat Edward Snowden in Rusland onder de radar kan blijven; hij gebruikt nooit een computer. Juist iemand als hij zal ongetwijfeld last hebben van afkickverschijnselen, maar het lukt hem toch. Ikzelf surf op een iPad, goed beveiligd, maar schrijf geen woord op een computer. Alles wat je schrijft, zit voor eeuwig in de cloud en kan eindeloos gekopieerd worden. Als bijvoorbeeld de tweeling Abubakir zou lezen wat ik weet, zou het heel slecht met me aflopen.

Nu hoor ik het geluid weer, precies op dit moment. Godallemachtig.

Het ergste aan het schrijven terwijl dit gebeurt, is dat hij dit vel papier hoogstwaarschijnlijk mee zal nemen. Met mijn bloed erop. Na mij te hebben gedood vertrekt hij gewoon, zonder er verder bij na te denken, alsof het allemaal niets betekent.

Ik die dit schrijf met mijn bloed.

Langs de gevel, aan de kant van de kelder, daar hoor ik het, een zovend geluid, alsof er echt iemand zich in de wand beweegt, diep in het donker. Maar natuurlijk begrijp ik best dat hij buiten is, dat hij tussen de bloemperken door in de sneeuw aan komt lopen. Ik begrijp alleen niet wat hij van mij wil.

Heb ik misschien, voor ik mijn computer definitief heb uitgezet, per ongeluk een paar ongewenste waarheden op internet gezet? Is het wellicht iemand die ten onrechte door de rechter is vrijgesproken en die zich nu door mijn meningen bedreigd voelt? Of is het slechts een gewone, simpele sadist die geen ander oogmerk heeft dan de daad zelf? Een inbreker, een verkrachter, een huurmoordenaar – eigenlijk kan het me geen donder schelen, ik wil alleen weten waarom.

Ik wil weten waarom ik sterf.

Ik weiger op te staan, weiger mijn brief te onderbreken. De steeds vroeger invallende schemering is al begonnen, en ik vermoed dat de hemel bewolkt is, want het is net alsof achter het donker een ander donker opdoemt.

Nu hoor ik het weer. Het heeft zich verplaatst. Een slepend geluid dat zich snel langs de gevel voortbeweegt, nu duidelijk dichterbij de voordeur.

Als het nou toch eens de larven van een boktor zouden zijn.

Mijn ogen willen het papier niet loslaten. Toch voel ik dat ik een uitweg moet zoeken. Het vlammetje van mijn klaars flakkert in het donker, dooft bijna. Er is nu heel even niets anders te horen dan het getik van mijn schrijfmachine, een geluid dat in elke andere situatie mijn op hol geslagen zenuwen zou beteugelen.

Maar nu niet.

Want nu hoor ik dat geluid opnieuw, een snelle, schuifelende beweging. Nog niet eerder is het zo dichtbij geweest.

Dit gaat nu al twee maanden zo. Soms hoor ik het iedere dag, soms met een ondraaglijke onderbreking van een paar dagen. Nu ik op dit moment het geluid weer bij het trapje van de veranda hoor, is dat bijna een prettig gevoel; ik zou de onzekerheid niet veel langer verdragen.

Ik denk aan de kelder, die ik al een paar jaar niet meer gebruik en waar ik al die tijd niet geweest ben. Op hetzelfde ogenblik dat ik naar de kelderdeur kijk, waait er opeens een ijskoude wind door mijn slaapkamer. En precies op het moment dat het vlammetje van mijn klaars dooft, hoor ik ...

2

Donderdag 12 november, 14.17 uur

Hij heette Berger. Sam Berger.

Dat was alles wat hij wist. Behalve dat hij eruit moest.

Weg.

Hij legde zijn hand op het keukenraam; het was zo koud dat hij het gevoel had dat zijn bezwete vingertoppen aan de ruit vastvroren. Toen hij snel zijn hand terugtrok, was de afdruk zo duidelijk dat

het leek alsof een groot deel ervan uit huid bestond.

Het eerste wat hij in het raam zag, was zichzelf. Hij hief zijn rechterhand, stak zijn wijs- en middelvinger recht naar voren, zodat de hand op een dubbelloops pistool leek.

En vuurde.

Buiten was alles wit. Volkomen wit.

Een dikke laag sneeuw. Vermoedelijk lag onder de sneeuw een grasveld, misschien een akker, een stuk grond dat zich leek uit te strekken tot aan de einder. Hij keek ernaar tot hij in de verte iets dacht te zien bewegen, daar waar hij het niet meer goed kon zien. Als hij zich tot het uiterste inspande, meende hij dat het kubusvormige ding dat zich aan de horizon voortbewoog een bus kon zijn.

Daar moest hij naartoe.

Er moest daar dus een weg lopen. Een weg hiervandaan. Weg.

Het was de eerste keer dat de deur van zijn kamer had opengegaan, en het was hem gelukt precies op het goede moment naar buiten te glippen – na de lunch was iedereen wat loom – en zo was hij in de keuken terechtgekomen, waar hij, voor zover hij wist, nooit eerder was geweest.

Het keukenpersoneel was bezig met de koffie; op een serveerwagen stonden een paar thermoskannen naast een schaal kaneelbroodjes. Achter het wagentje hingen drie witte jassen aan de muur.

Hij tuurde weer naar buiten, dicht bij het raam; de kou straalde hem tegemoet. Hij keek langs zijn lichaam naar beneden; onder het kledingstuk dat hij in een andere situatie per abuis voor een joggingbroek zou hebben aangezien, zag hij zijn blote voeten. Even bewoog hij zijn tenen, en het was alsof zijn voeten wilden zeggen dat hij zonder schoeisel die weg in de verte nooit zou bereiken.

Toch moest hij naar buiten. Hij moest hier weg. Hij had hier al te lang gezeten.

Hij opende de deur van een diepe kast en liep naar binnen. In een hoekje vond hij zowaar een paar laarzen, en hoewel ze minstens drie maten te klein waren, trok hij ze aan. Zijn tenen zaten dubbel, maar hij kon ermee lopen, misschien zelfs rennen.

Toen hij weer in de keuken stond, hoorde hij door de deur heen

roepende stemmen in de grote gang. De deur was nu nog dicht, maar het zou beslist niet lang duren voor hij openging. Hij graaide de drie witte jassen naast het serveerwagentje naar zich toe en liep naar de andere deur, die toegang gaf tot een smallere zijgang. De pijn in zijn tenen hield hem alert.

Hij trok de eerste witte jas aan, daarna de tweede, maar toen hij zich in de derde wilde wurmen, was het lawaai achter de deur van de grote gang veel te dichtbij gekomen. Voorzichtig drukte hij de deurklink naar beneden en sloop het zijgangetje in. Toen hij de deur zo zachtjes mogelijk achter zich dichttrok, hoorde hij hoe de andere keukendeur werd opengegooid. Terwijl hij door het steeds donkerder wordende gangetje rende, probeerde hij de derde witte jas aan te trekken. De te kleine laarzen maakten dat zijn gewoonlijk snelle voetstappen eruitzagen als twee zich voortslepende klompvoeten van een gek.

Gewoonlijk? Hier was überhaupt niets 'gewoonlijk'. En zeker zijn voetstappen niet. Het was alsof hij was bijgekomen in een volstrekt lege, spierwitte wereld.

Een wereld zonder tekens.

Wat zijn herinnering zou moeten zijn, was niets anders dan fantoompijn van zijn ziel. Alles uit zijn geheugen was weg. Weggepoetst. Het was alsof zijn hersenen doelbewust alle sporen hadden uitgewist.

Toch herkende hij de deur, hij herkende zelfs de kier waardoor een golf van kou de laatste meters van de donkere gang binnendreef.

Hij duwde de deur open. Het terras was groot, enorm zelfs, alsof het bij een koninklijk paleis hoorde, maar slechts een klein, rechthoekig stuk bij de deur was sneeuwvrij gemaakt. Het lag er vol peuken.

Hier moest hij hebben staan roken toen hij nog in het donker zat. Dat moest wel zo zijn. Hoe had hij anders deze plek kunnen vinden?

Maar was hij niet gestopt met roken?

Om de rechthoek die was schoongeveegd lag de sneeuw een meter hoog. Daar was de geruimde sneeuw op een hoop gegooid, zodat zich een opstaande rand van opeengepakte sneeuw had gevormd,

een hoge rand waar hij overheen moest. Naar de balustrade van het terras was het zes meter, en de afstand van het terras tot de grond was hiervandaan niet te zien.

Naar het besneeuwde terrein dat naar de weg liep. Naar de weg waarlangs hij kon vluchten.

Hiervandaan.

Hij klom over de rand de sneeuw in. Die was met zo'n harde ijslaag bedekt dat zelfs zijn relatief kleine voeten er niet in wegzakten. Niet voor hij er bijna was, toen het gevecht om de balustrade te bereiken veranderde in een gevecht om überhaupt nog vooruit te komen. Precies op het moment dat hij bij het hekwerk aankwam, hoorde hij achter zich geluid, bij de terrasdeur.

De afstand tot wat volgens hem een uitgestrekt grasveld was, was minstens vijf meter. De laag sneeuw beneden hem zag er dikker uit dan die hier op het terras, maar als die even hard was, zou hij zijn benen breken. Toch had hij geen keus.

Hij keek niet om toen hij in een schaarbeweging zijn benen een voor een over de balustrade gooide. De derde jas, die openstond, wapperde om hem heen als eigenaardige witte vleugels. En bleef wapperen.

Hij landde in de sneeuw, zonk erin weg. Ja, hij zonk. De sneeuw dempte de klap van zijn landing. Hij viel voorover en maakte een koprol in de meer dan een meter dikke sneeuwlaag. De sneeuw drong zijn mond binnen, waardoor hij geen lucht meer kreeg.

Het duurde iets te lang en hij werd overspoeld door paniek, lawinepaniek. Maar toen kwam hij overeind, zijn benen hielden het. Hij spuugde sneeuw, hoestte sneeuw, kotste sneeuw. Maar hij liep verder. Naar de weg. Het ging vreselijk langzaam. Alsof hij zich in drijfsand voortbewoog.

Nadat hij een tiental meters had gelopen, wierp hij een blik over zijn schouder. Op het terras stonden bij de balustrade twee brede mannen naar hem te staren. Toen verdwenen ze.

Hij liep verder. De sneeuw was zowel compact als poreus. Horizontaal was er makkelijk doorheen te komen, verticaal erg moeilijk. Het was een gevecht tegen de elementen. En ondanks de drie

ziekenhuisjassen had hij het waanzinnig koud.

Het begon te sneeuwen. Grote vlokken dwarrelden uit de almaar donker wordende hemel. De zon was al achter de horizon verdwenen toen hij een ander geluid hoorde dan zijn eigen hijgende ademhaling. Hij bleef staan, wendde zijn neus naar de hemel, liet de sneeuwvlokken als een gespikkeld gezichtsmasker op zijn huid neerkomen, hield zijn adem in en luisterde.

Luisterde geconcentreerd.

In het zwakke, vage licht dat op de zonsondergang volgde, meende hij in de verte iets te zien bewegen. Na lang turen zag hij ook de vorm. Door de witte wereld bewoog een kubusvormig ding.

Het kwam in zijn richting. Hij maakte vaart, waardoor hij in zijn enthousiasme een misstap deed die hij te veel corrigeerde, zodat hij plat achteroverviel terwijl zijn benen in de sneeuw bleven steken. Hij kon niet overeind komen, dansende sneeuwvlokken vielen op zijn hoornvliezen en deden zijn ogen tranen.

Hij kwam echt niet omhoog.

Hij moest diep in zijn binnenste op zoek naar een gloeiend puntje wilskracht, naar een goed verborgen energiereserve. Met een schreeuw richtte hij zich op, de sneeuw dwarrelde om hem heen, de panden van de witte jas wapperden alsof hij klapwiekte. Hij was een gevallen sneeuwengel die was opgestaan.

Hij ploegde verder. De bus naderde, de zijkanten waren vrijwel geheel bedekt met opgewaaide sneeuw, alleen delen van de ruiten waren zichtbaar. De chauffeur had de koplampen aangezet, waarop er kegels van licht uit de kubus straalden. Het gebrom van de dieselmotor klonk steeds luider.

De paradoxale klank van de vrijheid.

Nu zag hij ook de weg, slingerend, alsof het asfalt in de witte laag sneeuw was weggezakt. Hij rende, opeens kon hij rennen; het leek alsof de sneeuw steeds minder tegenwerkte. Terwijl hij zag hoe de bus kronkelend almaar dichterbij kwam, was hij nog tien meter van de kant van de weg verwijderd. Hij viel op zijn knieën, stond weer op. De bus was nu nog maar enkele meters van hem vandaan. Hij stak zijn armen in de lucht, zwaaide driftig. De chauffeur

kon het witte, gevleugelde wezen, omgeven door een aureool van wervelende poedersneeuw, onmogelijk missen.

Nog steeds zwaaiend bereikte hij de berm en hij verzamelde zijn laatste krachten voor een sprong over de greppel. De bus was er, heel even meende hij de blik van de chauffeur te ontmoeten.

Maar hij remde niet.

De bus remde niet.

Hij stak zijn hand uit naar de besneeuwde zijkant van de bus, vormde hem tot een grijparm, alsof hij het vele tonnen wegende voertuig met pure wilskracht wilde tegenhouden. De bus raasde langs hem heen, zonder ook maar enige snelheid te minderen. Toen de bus een lichte bocht maakte, zag hij op de zijkant duidelijk vijf onregelmatige strepen; de afdrukken van zijn vijf vingers in de sneeuw.

Hij keek naar zijn stijf bevroren rechterhand, de bloedende vinger-toppen, maar hij voelde niets. Helemaal niets. Hij liet zich op zijn knieën zakken. Hij had zelfs geen kracht meer om te schreeuwen.

De bus, die in de verte verdween, liet een ondoordringbare wolk achter; opeens zat hij midden in een poedersneeuwstorm, die heel langzaam ging liggen.

Vanachter de sneeuwvolk doemde iets op. Er bewoog iets wat met hem te maken had; er kwamen twee wezens tevoorschijn, twee brede mannen. Een van hen zwaaide nog steeds naar de bus, die allang uit het zicht was, alsof de tijd had stilgestaan.

De ander stak de weg over, liep op hem af, balde zijn vuist en gaf hem een harde klap recht in het gezicht. Zelf was hij ervan overtuigd dat hij al bewusteloos was voor hij geraakt werd.

Het laatste wat hij dacht te horen, was de sneeuw die geruisloos door de ruimte zweefde.

Donderdag 12 november, 17.48 uur

Een wit oppervlak. Daar gebeurde niets, er viel geen enkel teken aan af te lezen.

Maar naarmate zijn gezichtsveld breder werd, gleden er een paar parallelle neonbuizen het wit binnen. Een ervan knipperde, zwak maar snel, en verspreidde een nerveus pulserend licht over het witte plafond.

Hij herkende het schijnsel. Hij had het eerder gezien. Toch kon je het amper een herinnering noemen.

Een eerste bewuste gedachte: wat vreemd om zich zo leeg te voelen, zo inhoudsloos. Alleen een lichaam. Wat een wonderlijk gevoel van vrijheid gaf. Vrij van het verleden.

Maar nu voelde hij ook iets heel anders. Alsof in zijn hersenen de ene na de andere deur op een kier werd gezet. Alsof hij zich voor het eerst iets wilde herinneren.

Er klonk een autoritaire mannenstem die zei: ‘Sterk onderkoeld, maar geen letsel door bevriezing.’

Hij ging met zijn blik van het plafond omlaag. De in het wit geklede man, die ook een flinke bos wit haar had, legde het verband op zijn rechterhand terug en zette het vast met een paar stukjes tape. Toen ontmoetten hun blikken elkaar.

De man keek hem lang aan, kneep zijn ogen tot spleetjes en zei: ‘Ik ben dokter Stenbom, herken je me, Sam?’

Hij schudde zijn hoofd. Hij herkende de man niet. Hoewel iets hem zei dat hij dat wel zou moeten.

‘Je hand ziet er in elk geval goed uit’, zei dokter Stenbom en hij legde, merkbaar teder, de verbonden hand terug op Sams dij.

‘Dat verband heeft dus niets met bevriezing te maken, maar met wonden aan je vingertoppen, opgelopen toen je probeerde de zijkant van die bus eraf te trekken; we hebben elke vinger apart verbonden. Volgens mijn informatie reed de bus op dat moment

harder dan tachtig kilometer per uur, wat de aard van het letsel kan verklaren. Maar je vingers zullen binnen een week of zo genezen. Weet je nog dat je geprobeerd hebt die bus vast te grijpen, Sam?’

Tot zijn verbazing knikte hij. Hij herinnerde het zich. Hij herinnerde zich de hele krankzinnige onderneming. Hij herinnerde zich de keuken, de rookruimte, het terras, het besneeuwde grasveld. Hij herinnerde zich de twee brede mannen.

‘Wat ik alleen niet begrijp,’ ging dokter Stenbom verder en hij wees naar hem, ‘zijn die kneuzingen in je gezicht.’

Maar ik wel, dacht hij en hij glimlachte even. Lachte besmuikt. Wat een eigenaardig trekkend gevoel in de huid van zijn gezicht veroorzaakte. Hij voelde er met zijn hand aan – zijn hele gezicht leek in verband gewikkeld.

‘Weet je nog hoe je aan dat letsel in je gezicht bent gekomen?’ vroeg de arts.

Hij schudde zijn hoofd.

Dokter Stenbom knikte langzaam, hij keek iets bezorgder.

‘Ik meende zonet in je blik iets van tegenwoordigheid van geest te zien, Sam, maar nu lijkt je geheugen je toch weer in de steek te laten. Weet je welke dag van de week het vandaag is?’

Hij schudde zijn hoofd. Hij wist niet eens of hij de namen van alle weekdays nog kende. Het waren er toch zeven?

‘Maandag’, zei hij.

‘Niet precies’, zei dokter Stenbom en hij fronste zijn voorhoofd.

‘Dinsdag’, ging hij verder. ‘Woensdag, donderdag, vrijdag, zondag.’

‘Je vergat de zaterdag, Sam.’

Hij keek weer naar het plafond. Hij had de zaterdag vergeten. Hij had niet eens tot zeven kunnen tellen.

‘Je hebt een hersenschudding, Sam’, zei dokter Stenbom. ‘Daar kan het door komen, eerder dan door ... je vroegere toestand. Kun je me vertellen hoe je heet?’

‘Sam Berger’, antwoordde hij.

‘Mooi. En weet je nog hoe je hier terecht bent gekomen?’

Vage bewegingen in zijn binnenste, meer onder in zijn nek dan in zijn schedel. In zijn ruggenmerg? Een beeld: striemende

sneeuw tegen de voorruit van een auto, heel kort een spiegelbeeld in diezelfde voorruit, golvend haar. Dan weer weg.

Hij schudde zijn hoofd. Dokter Stenbom knikte.

‘Maar je weet nog wel dat je geprobeerd hebt te vluchten?’

Hij knikte.

‘Nogal logisch dat ik geprobeerd heb te vluchten’, zei hij. ‘Ik weet namelijk niet waar ik ben. Op de noordpool?’

Dokter Stenbom moest lachen, maar al gauw werd hij weer ernstig.

‘Weet je nog wel wie je hiernaartoe heeft gebracht?’

Weer vage herinneringen, weer beelden die incompleet waren, als verscheurde foto’s. Hij schudde zijn hoofd.

‘Herinner je je of het een vrouw was of een man?’

‘Een vrouw’, zei hij onmiddellijk, tot zijn eigen verbazing.

‘Prima. Weet je nog hoe ze eruitzag?’

‘Blond.’

‘We hebben beelden van onze bewakingscamera bij de hoofdingang’, zei dokter Stenbom. ‘Dat klopt, er stond een blonde vrouw. Maar ze heeft je daarbuiten achtergelaten, in de sneeuw. We moesten je naar binnen dragen, Sam. Wie was zij?’

Hij merkte dat hij met zijn ogen knipperde. Bij elke beweging voelde hij het verband tegen zijn wimpers. Was echt zijn hele hoofd verbonden?

‘Ik weet het niet’, zei hij.

‘Wij ook niet’, zei dokter Stenbom en hij spreidde zijn armen. ‘En nu je begint te herstellen, hebben we eigenlijk namen nodig van familieleden met wie we contact kunnen opnemen.’

‘Begin ik te herstellen?’ vroeg hij.

‘Ondanks alles geloof ik van wel’, zei dokter Stenbom glimlachend terwijl hij opstond. ‘Ik vind dat we op de goede weg zijn.’

‘Ik heb geen flauw idee waarheen ik op weg ben.’

‘We moeten ons langzaam haasten, Sam. Als je niet weet waarheen je op weg bent, hoef je je waarschijnlijk ook niet te haasten om er te komen.’

‘Wat doet u nu?’

‘Ik leg je infuus weer aan, Sam, dezelfde dosis als de afgelopen

paar weken. Over een poosje kunnen we wel gaan minderen.’

‘Maar wat is het voor iets?’

‘Voornamelijk een oplossing met voedingsstoffen’, antwoordde dokter Stenbom. ‘Tot nu toe ben je nog niet in staat geweest om op een andere manier voedsel tot je te nemen. Maar er zit ook een kalmeringsmiddel in. Dat had je in het begin hard nodig, maar nu veel minder, nu je geleidelijk in de echte wereld terugkeert.’

Hij keek naar de binnenkant van zijn arm, waar met twee strookjes pleister een gele canule op zijn huid was vastgezet. Daar duwde de arts het slangetje in dat van een infuus kwam dat boven zijn hoofd hing. Daarna ging hij met zijn handen in zijn zij staan en keek naar zijn patiënt. Met gefronste wenkbrauwen zei hij: ‘Je bent weggelopen, Sam. Als ons personeel het niet ontdekt had, zou je daarbuiten in de kou een wisse dood tegemoet zijn gegaan. Onze normale procedure zou nu zijn om je vast te binden, je aan je bed gekluisterd te houden. Ik heb ervoor gekozen dat niet te doen, omdat ik geloof dat je beseft dat wij niet degenen zijn voor wie je vlucht, Sam. Maar je moet je realiseren dat je op de vlucht bent voor de werkelijkheid, je vlucht voor je herinneringen. En als we afgaan op wat ik en het overige personeel in de afgelopen weken hebben gehoord, zal de terugkeer van je herinneringen niet pijnloos zijn. Ik wil dat je daaraan denkt, het misschien ook onthoudt. Het zal níét pijnloos zijn.’

Dokter Stenbom keek hem een poosje aan, een onderzoekende blik, en toen was hij weg. Misschien hoorde hij een slot klikken toen de deur achter hem dichtviel.

Vanaf zijn bed zag hij echter niets anders dan het gele ding dat uit zijn arm stak. Langzaam trok hij de pleisters los die de canule op zijn plek hielden.

De huid rond de plek waar de stevige naald zijn arm in ging, was niet alleen blauw, maar ook bezaaid met meer of minder genezen prikken van naalden; het leed geen twijfel dat hij hier al een tijdje lag. Een paar weken, dat had die fucking dokter Stenbom gezegd, maar het zou best heel wat langer kunnen zijn. Vooralsnog had de tijd voor hem geen enkele betekenis.

Met een ruk trok hij de naald eruit. Er kwam een tamelijk zwak straaltje bloed uit zijn arm, alsof hij nauwelijks nog bloeddruk had. Toen het straaltje een stroompje werd, haalde hij het kussen onder zijn hoofd vandaan, trok het sloop eraf en legde het kussen onder zijn elleboog. Het bloed sijpelde er langzaam op en vormde geleidelijk een vlek.

Hij boog de stevige naald; dat was lastiger dan hij dacht. Uiteindelijk kreeg hij er een lichte kromming in. Hij hield hem omhoog tegen het licht, onderzocht hem nauwkeurig. Toen duwde hij de punt in het nog bloedende wondje, wroette ermee, zocht het bloedvat.

De pijn hield hem alert.

Hij keek naar zijn huid. Een paar centimeter onder het gat bolde de huid iets op. Hij drukte iets harder, waarop de bolling groter werd. Ten slotte kwam het puntje van de naald door de huid naar buiten. Nu sijpelde er bloed uit beide wondjes, uit het oorspronkelijke gaatje en uit het tweede.

Voor zijn geestesoog doemde een gat op, een schotwond. Het beeld gleed langs hem heen, probeerde aanwezig te blijven. Drong zich aan hem op.

Maar het beeld werd weggedrukt toen hij in het bloed dat uit zijn arm stroomde een heldere vloeistof zag. De vloeistof druppelde langs de punt van de gebogen naald naar buiten. Drup, drup. Infuusvloeistof. Die stroomde nu niet meer door zijn aderen en vergiftigde niet langer zijn lichaam.

En zijn geest.

Hij plakte de pleisters zo terug dat eronder een kleine, tunnelvormige plooi ontstond en wachtte tot de eerste heldere druppel uit de opening liep, op het kussen. Daarna bracht hij de gele canule weer op zijn plaats, zodat alles er weer uitzag als daarvoor.

Hij legde het kussen met de bloedvlek op de andere kant van het bed om het te laten drogen, legde zijn benen over de rand van het bed en ging rechtop zitten. Toen boog hij zijn bovenlichaam naar voren en stond op. Hij wiebelde een beetje en er gingen pijnscheuten door zijn hoofd, maar hij bleef staan. Toen zette hij een eerste

voorzichtige stap, een tweede. Hij wankelde inderdaad, en natuurlijk hield hij zich vast aan de infuusstandaard, maar hij bleef overeind.

Aan de andere kant van de kamer zat een wastafel tegen de muur met een spiegel erboven. Hij strompelde ernaartoe, zag het vreemde mummiegezicht, vond het logisch. De man zonder geheugen, de man zonder gezicht. Dit was niet Sam Bergers spiegelbeeld. Hij gleed met zijn hand over het verband; het was alsof hij in de spiegel heel iemand anders zag.

Iemand anders. Een spiegelbeeld van heel iemand anders. Opeens was de spiegel een ruit, misschien een voorruit van een auto, en plotseling was het glasoppervlak niet meer helder en schoon, maar bezaaid met ronddraaiende vlekken. Het waren sneeuwvlokken, grote, platte sneeuwvlokken die striemend tegen de voorruit sloegen, alsof de auto zich in een wirwar van lichtgevende schilfers boorde. En heel even zag hij in de ruit nog iets anders. Het was niet zijn spiegelbeeld, niet dat van Sam Berger. Hij zag blond golvend haar. Maar er ontbrak een gezicht, er was alleen dat haar. En toen was alles weer weg. Alleen die vreemd starende mummie was er nog. Niet in de voorruit van een auto, maar in een spiegel in een troosteloze kale kamer, in een gebouw dat in elk geval een soort zorginstelling moest zijn.

Hij wendde zijn gezicht van de spiegel af, wilde niets meer zien. Liep wankelend naar het raam. Keek naar buiten. Het grasveld dat eerder zo wit was geweest, was nu helemaal zwart. Er was niets te zien, geen maan, geen enkele ster, alleen maar diepe duisternis. Hij kon niet eens vaststellen of het sneeuwde.

Maar het moest wel sneeuwen.

Hij ontkwam niet aan zijn eigen spiegelbeeld. Weer die mummie. Maar nu maakte de mummie het Sam Bergergebaar, hij hief zijn in verband gewikkelde rechterhand en vuurde met een dubbelloopspistool op zichzelf.

Daarna bleef hij doodstil staan. Als een gestalte aan een tafel.

Plotselinge verwarring. Tafel? Gestalte?

Het vreselijke gevoel zich iets te herinneren wat je helemaal niet meer weet. Die pure leegte.

Hij bleef bij het inktzwarte venster staan. Hij zag zijn eigen spiegelbeeld, het gemummificeerde gezicht. Op de achtergrond doken beelden op, voor zijn ogen kwamen ze tevoorschijn. Een kamer, een groot, bijna leeg huis. Regen die hard tegen het raam kletterde. Een gestalte die midden in de kamer op een stoel zat. Een leegte, stilte die met niets anders vergelijkbaar was. Meubilair dat zichtbaar werd – of beter het ontbreken van meubilair. Een bijna geheel ongemeubileerd interieur. Een onduidelijke schreeuw die opsteeg naar het relatief hoge plafond. Maar verder niets. Verder niets. Of toch wel.

Golvend haar. Blond golvend haar. Zijn hoofd tolde.

Een zittende gestalte. Alles was onduidelijk.

Een klavertjevier. En dan opeens een explosie van bloed. Geweld en bloed. Een huis vol pijn. Overal kogelgaten. In de vloer.

Kogelgaten in de vloer.

Een zittende gestalte. Een vrouw. Stilte.

Daarna een kelder, een donkere keldertrap. Het lukte hem niet erheen te gaan. Zijn hersenen schakelden achteruit.

Toen begon alles te draaien, hij had geen idee waar het vandaan kwam. Er doemden twee mensen op, ver weg, alsof hij ze van grote afstand zag. Zowel in ruimte als in tijd. Eerst liepen ze, daarna zaten ze stil, heel dichtbij.

Ze draaiden wild in het rond.

Mogelijk was dit de werkelijkheid: de maan kwam achter een wolk tevoorschijn, de langzaam vallende sneeuwvlokken werden verlicht. Ze dansten nu meer dan dat ze tegen de voorruit striemden. Het was zelfs mogelijk met zijn ogen elke vlok te volgen, los van alle tijd, los van alle snelheid.

Want er was geen snelheid meer. Die bevond zich alleen nog in zijn binnenste en nergens anders. En binnen in hem ging het er snel aan toe.

De onpeilbare vaagheid van de herinneringen: alles gleed weg. Net als hij op het punt stond een beeld te vangen, ontglipte het hem.

Die twee mensen weer, de ene groot, de andere klein. Een perfect samenwerkend duo. Hij dwong zich hun beeld vast te houden, ook

al bewogen ze zich in de richting van de tafel. Die lange, dat was hijzelf, dat was Sam Berger, en naast hem zat een vrouw. Maar het was geen blonde vrouw, het was een donkere, nogal klein met een pagekapsel. Vergeefs probeerde hij zich haar naam te herinneren. Desiré?

Ja, dat klopte, en het klopte ook niet. Een andere naam, misschien een koosnaam? Ja, Deer. Zo noemde hij haar toch? Sam en Deer, het perfect samenwerkende duo.

Politieagenten.

Vervolgens zaten ze samen aan één kant van een verhoortafel. Sam links, Deer rechts. Rosenkvist. Desiré Rosenkvist. Hij zag zijn eigen gelaatsuitdrukking, grimmig. Hij zag die van Deer, bemoeidigend. *Good cop, bad cop*. Hij zag het schampere Sam Bergergebaar.

Er waren drie vrouwen. Een van hen zat doodstil op een stoel in een ongemeubileerde kamer waar de regen tegen de ramen kletterde en waar op de vloer nog bloed en kogelgaten te zien waren.

Of waren het er vier?

Of nog meer?

En toen verdween alles weer.

Abrupt. Alsof zijn ongeofende, verwarde hersenen een overdosis aan indrukken te verwerken hadden gekregen en zich gewoon afsloten.

Hij struikelde en dreigde te vallen. De infuusstandaard viel bijna om. Hij voelde de pijn in het wondje waar de naald zat en keek naar de pleisters op zijn arm. Er leek niets te zijn gebeurd. Hij wachtte. Ten slotte sijpelde er een helder druppeltje uit de opening.

Het werkte nog steeds.

Hij draaide zich om en nam de kamer in zich op. Op de vloer had hij een spoor achtergelaten. Geen bloedspoor, maar een spoor van heldere druppels. Een spoor van infuusvloeistof. Hij hoopte dat het zou opdrogen voor het personeel zijn kamer weer in kwam.

Hij wankelde naar het bed. Daar lag het kussen, zonder sloop, maar met een duidelijke bloedvlek. Hij voelde eraan. De vlek was nog steeds vochtig. Hij legde het kussensloop ernaast en besloot het er pas omheen te doen als het bloed was gestold.